

COMENTARIU

la Folderul 9 – PSIHOZA

2025

Folderul dedicat temei PSIHOZELOR reunește câteva texte din unele perioade cheie ale elaborărilor psihopatologice. Către sfârșitul anilor 2000, se încheiase proiectul Registrului de cazuri inițiat la Clinica Psihiatrică din Timișoara (înregistrându-se între „1985-2004,,... 1261 cazuri, ce au fost urmărite longitudinal peste 5 - 10) ani). Câteva din textele reunite aici se referă la acest bilanț, care a relevat importanța circumscrierii exacte a tuturor episoadelor clinice... acestea putând varia - chiar după o lungă perioadă evolutivă de peste 5 ani –, în altă direcție decât diagnosticul inițial. Acest aspect se manifestă pregnant în combinația dintre patologia delirantă și cea afectivă (bipolară), atât în ceea ce privește cazuistica clar schizofrenă cât și cea delirant-paranoidă (perspectiva fiind în dublu sens, adică debuturi psihotic delirante care pe parcurs adaugă componente afective și...devin predominant bipolare). Acest aspect evolutiv susține cu pregnanță existența unei „orbite psihotiforme,,...Deci, a unui nivel comun tuturor manifestărilor psihotice (la nivelul deficitului structurii identitare a persoanei)...chiar dacă nu se vorbește de „psihoză unică,,.

S-ar putea vorbi, deci, despre un nivel structural al psihismului ce ar fi afectat în psihoze ...cazuistica trimitând spre dimensiunea identitară (biografico caracterială, încorporată și circumscrișă social, centrată de un sine agențial intențional reflexiv). Spre deosebire de Tb de Personalitate, în psihoze această dimensiune e afectată în structura sa (formal apriorică) la nivelul articulării sale cu instanța proiectelor, preocupărilor, relaționărilor și raportărilor actuale - la fel ca în Manie și în Depresia Majoră.

Privitor la conceptul de psihoză, în perioada 2008-2011 s-au încercat sinteze de literatură, dar trimiterile erau spre un plan de „disfuncție neuropsihică,, de nivelul celor ce se întâlnesc în afazie.. apraxie. Totuși, au fost propuse și modele – mai ales pentru delir – (ce sunt rezumate în Cursurile despre psihoză e le-am ținut în acea perioadă). Concomitent, psihopatologia evoluționistă – în corelație cu cognitivismul și neuroștiințele, avansa noi idei,

între care și ToM – corelată problemei „cunoașterii minții altora,, ; iar altele... puteau fi corelate cu moștenirea fenomenologiei „vieții cotidiene „ – reluată de cognitivism în perspectiva filozofie a minții și a psihologiei populare.

Ideea „vulnerabilității de fond,, a psihismului persoanei în direcția psihozelor, condiționată prin antropogeneză, a fost susținută de Crow, cu trimitere la achiziția de către homo sapiens a vorbirii narative..și de Burns..cu privire la achiziția „creierului social,,; precum și de o perspectivă modulară, ce putea fi aplicată mai ales stărilor dispoziționale afective și de relaționare interpersonală și cu evoluție spre Bipolaritate. Abordarea psihozelor ridică cu acuitate problema circumscrierii unui model structural al psihismului uman, pe care psihopatologia îl perturbă în structura sa. Din această perspectivă a fost elaborată cartea Psihopatologia psihozelor – 2016. (Alte texte corelative problematicii psihozei se găsesc în folderele despre delir..depersonalizare.... coerența centrală.. relaționare etc.)

Câteva comunicări recente (după 2020) subliniază perspectiva antropologic culturală a interpretării psihozei, în sensul că: Psihopatologia acestui domeniu ne trimite nu doar spre antropogeneză în sens general (și structurarea unui psihism al persoanei centrat de o dimensiune identitară, care e principala afectată în psihoze)...Ci și spre complexificarea progresivă a acestui psihism uman după neolitic; cu diferențierea dintre relaționarea publică și cea privată...și dimensionarea sa prin narațiunile mitico sacrale si istorice...prin dezvoltarea intensă a subiectivității în occidentul de după Renaștere.. etc.